

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejáratától balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben: 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 hónap 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 hónap 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos peth sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 161.

Meghívó.

A világozi szabadelvű párt szombaton folyó hó 17-én délután 3 órakor a nagyvendéglő termében

képviselő jelölés céljából

gyűlést tart, melyre a párt tagjait tisztelettel meghívja

a kerületi szabadelvű párt végrehajtó bizottsága.

Meghívó.

A szt-annai kerületi szabadelvű párti tagok kéretnek folyó hó 19-ikén, hétfőn d. u. 3 órakor Uj-Szent-Annán

országgyűlési képviselő kijelölése céljából megtartandó gyűlésen minél számosabban megjelenni.

A megyei szabadelvűpárt megbízásából

Dr. Takácsy Sándor,
kerületi elnök.

Meghívó.

A borosjenői választókerület szabadelvű pártjának tagjait felkérjük, hogy a választókerület leendő

országgyűlési képviselőjének

kijelölése és felkérése érdekében Borosjenőben a Nagykertben folyó évi október hó 20-án kedden d. e. 10 órakor tartandó értekezletre megjelenni sziveskedjenek.

Borosjenő, 1896. október 14-én.

A borosjenői választókerület szabadelvű pártjának elnöksége.

Meghívó.

A jószáshelyi választókerületbeli szabadelvűpárt 1896. évi október hó 18-án d. e. 11 órakor Jószáshelyen a „Körös” szálló nagytermében gyűlést tart.

A gyűlés tárgysorozata:

- a) a párt tisztikarának újra szervezése.
- b) a választást vezető végrehajtó bizottságnak megválasztása.
- c) képviselőjelölés.

A gyűlésre a párt igen tisztelt tagjait e helyen is meghívja.

Az alelnök.

Meghívó.

A maradnói választókerület szabadelvű párti nagyválasztmánya f. hó 18-án

d. e. 11 órakor a «Sas»-vendéglő nagytermében

képviselő-jelölő gyűlést

tart, melyre a párt tagjait e helyen is meghívja:

M.-Radna, 1896. okt. 16.

Az elnökség.

Hozta Isten!

Arad, október 16.

Ma érkezett körünkbe Hieronymi Károly, a magyar közélet ezen érdemekben gazdag kiválósága, hogy Arad polgárságával és a város viszonyaival közvetlen érintkezés alapján megismerkedvén, a kölcsönös szeretet és ragaszkodás kötelékével fűzze szorosabbra azt a kapcsolatot, mely eddig is a tisztelet és méltánylás révén Aradváros intelligens polgárságának bizalmát feléje irányította.

Legyen üdvözölve a nemes férfiú a patriótikus érzelmek és törekvések e városában, a hol a hazafias szellem az idegen ajku vidék közepett hatalmas empóriumát teremtette meg a magyar nemzeti kulturának, és a hol mégis a nemzeties műveltség harmonikus kölcsön hatásban marad a más ajku nép anyagi és szellemi előhaladásával, nem elnyomva, de termékenyítve, emelve azt.

Legyen üdvözölve illusztris vendégünk a szabadságharcok e klasszikus városában, a magyar Golgotha szentelt földjén. Am itt a hajdani gyásznak csak felmagasztosult emlékezetét fogja találni. A romokból már kő kövön nem maradt, és nem volt a természet részvételére szükség, hogy a pusztulás nyomaira pázsit szőnyeg borítson: Arad város polgárságának szorgalma, intellektuális munkássága palotákkal szegélyezett köztéreket létesített az utcai harcok helyén, és a művészet örökbecsű alkotásaival, a szépnek kibékítő, fölemelő képében emelt örök emléket a gyászos tragikumában is dicsó multnak. Most mindenütt pezsgő élet és az alkotó munkásság hatalmas ereje lüktet a népes házsorok között, kecsegtető biztositékaul annak a szebb jövőnek, a melyben nemcsak Aradot, de az egész országot gazdaggá és hatalmassá fejlődve látania képezi legszebb álmát a magyarnak.

Es Arad jelene, jövője kicsinyben hűtükrét mutatja az egész országnak: a magyar szellem áthasonító erejét, mely egy maroknyi német lakosságból hatalmas vagyonos magyar polgári osztályt alakított, a magyar munka teremtő erejét, mely a kunyhók helyébe palotasorokat emelt; a magyar ipar és kereskedelem fejlődésképpességét, melyből a közvagyonosodás folyton erősödő forrása fakad; a magyar agrikultúra termékenységét, mely az elemi csapások fölött diadalmaskodva,

a sziklát és ingoványt egyaránt hódítja meg a kultura céljainak. Itt, ahol a jövőendő Magyarország alapozásának egyik cenztrális műhelyét teremtette meg a magyar geniusztól áthatott polgárság, lelkesedve üdvözöljük e munkásság egyik uttörőjét; itt, ahol a lelkiismeret szabadsága iránt táplált érzelmek hevében már egységes és magyar nemzetté forrott a különböző fajok és felekezetek szerint tagolt társadalom, lelkesedéssel fogadjuk a felvilágosodás, vallási türelem és testvériség apostolát, hogy bemutassuk neki talaink közt azt a sikert, melynek az egész ország javára szolgáló biztositékát ő korszakot alkotó törvényekben vivta ki és tette le a haza oltárára.

„Nem, nem vendégül fogadjuk most már a nagy reformalkotások egyik héroszát, hanem testvérül, kinek otthont kínálunk körünkben, hogy a mienk legyen ő ezután egészen, hogy ő bátoritson, vezéreljen, buzdítson haladásunkban, hogy ő rögzítse avatottabb, biztosabb kezekkel városunk nagyságára tervezett koncepczióinkat, és ő vesse meg azok gyakorlati beválóságának alapjait. Lelkünk rokonát, törekvéseink osztályosát, töretlen utaink egyengetőjét üdvözöljük benne, midőn egy szívvel-lelékkel hangoztatjuk: „Isten hozta Hieronymi Károly, képviselő jelöltünket!”

Minisztortanács volt tegnap délután a kormány elnökségi palotában. A minisztortanács, hírszerint, a közigazgatási bíróság szervezésével kapcsolatos személyi kérdésekkel is foglalkozott.

Szilágyi Dezső nyilatkozatai

Arad, október 16.

Szilágyi Dezső possonyi választóhoz, kik a jelöltséget újból följajánlották neki, hatáson beszédet intézett, melynek első felében különösen az egyházpolitikai reformokkal foglalkozott részletesen, azután a néppárti életen kelt ki. Jelszavaikat — ugymond — már régen jól ismerjük. Amivelők a vallás- és talanságot elhárítani akarják, az lényegében nem egyéb, mint a lelkiismeret szabadságának megtámadása. (Ugy van.) Es midőn az egyház földözéséről beszélnek, két dolgot felejtnek el, melyet mi szem elől nem téveszthetünk. Magyarország szabadelvű elmei, bár mely párton találtassanak is, nem felejtik el, hogy ezen intézmények olyanok, hogy alattuk Magyarország minden polgára, lelkiismerete legkisebb sérelme nélkül élhet, mert semmit nem parancsolnak ezek a törvények, aminek válto engedelmeskedés bármely egyház hitelveit sértené. (Ugy van.) Es semmit sem tiltanak el, amit bármely egyház hitelvei parancsolnak. (Ugy van. Helyeslés.)

A nép vallásos kedélyére számítanak, mely mély és erős, midőn az egyház veszélyeztetésének rémképet idézik föl és midőn a vallást akarják megvédeni a visszaélések el-

len, a vallási érzést politikai ozélokért kívánva ütközethez vinni, magok ajtik azon a legsúlyosabb sérelmet. (Élénk tetszés.) Ez új roham, mely nem váratlan és meglepő, mely kisebb-nagyobb mérvben mindenütt előfordult, ahol ez intézmények behozattak, nem fog sikerre vezetni, csak legyen a végrehajtás hű és kiméletes.

Azután így folytatta:

A legkevesebb előkészített a közös költségekhez való hozzájárulás arányának meghatározása. (Halljuk! Halljuk!) Alkotmányunk szerint a közös költségek aránya időről-időre egyezkedés által határozandó meg; ez a meghatározás postulatuma az alkotmányos alapnak épen úgy, mint a közös költségek évi összegének meghatározása az illető alkotmányos testületek által. Az egyezkedés első stádiuma tudniillik a bizottságok tárgyalása, eredményre nem vezetett. A kérdés be van dobva a választási mozgalmak forgó szélébe. Nyiltan meg kell mondanom azt, hogy én a főhibát abban látom, hogy Ausztria részéről egy egészen elfogadhatlan alapon, tudniillik a népesség arányának alapján oly követelés emeltetett, amelyet sem igazság, sem méltányosság szerint, sem alapjában, sem következményeire nézve Magyarország el nem fogadhat. (Ugy van. Élénk éljenzés!)

Hátra van az egyezkedés további folyamata, a két országgyűlés között, a törvényjavaslatok alapján. Röviden akarom megmondani álláspontomat. Magyarország szövetségi köteleességét híven akarja teljesíteni. A megosztás arányára csak egy alap az, amely természetes és igazságos a két állam közgazdasági ereje, teljesítési képessége. Tudom, est nehéz megmérni, hogy mindkét fél megnyugodjék benne, de lehető az, hogy a méltányos és igazságos irányhoz az alapot, a viszonylag legjobb alapot megtalálja. (Élénk helyeslés.) Mi nem akarunk a meghatározás nehézségeiből előnyöket szerezni, de igazságtalan és méltánytalan terhet nem vállalunk el. Tudom, hogy nincsen kizárva, hogy ez a kérdés talán többszörös válságot hord méhében, de minél inkább el vagyunk tökéve szövetségi köteleességünket teljesíteni, igazságot és méltányosságot gyakorolni, annál nyugodtabban nézünk minden következmény elé, mely előállhat, ha hasonló készségre és hasonló eljárásra nem találunk. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Nem is gondolja senki azt, hogy a kérdést másként, mint a két törvényhozás meg egyezése után lehet egy egész időszakra rendezni. Igaz, alkotmányunk ismeri azt a megoldást, amely a korona döntése által áll elő, de ez csak ideiglenes, mert mindkét félre kiható lévén, csak egy évre szólhat; azután újra meg kell kezdeni az egyezkedést. Az alkotmányosság elve kívánja, hogy a terhek elvállalása az országgyűlés által történjék és ami szükség esetére való kisegítőül lett az alkotmányban megállapítva, az rendes elintézési móddá ne váljék. Különb a korona döntéséért is felelősség fogja terhelni a kormányt, mely azt javasolta és a pártot, mely a kormányt támogatja. (Élénk tetszés és helyeslés.)

További fejtegetésében a választási cenzus módosításának a szükségességét emelte ki, hangsúlyozván, hogy a reform által a képviselőknek nyernie kell hűségben, teljességben, erőben és függetlenségben, másrészt kell, hogy hagyományos támasza maradjon a magyar állam alkotmányos függetlenségének.

Választási mozgalmak

Az aradvárosi szabadelvű párt pártirodája a Mador-szálloda első emeletén, a 7. és 8-as számú szobákban van, a hol esti fél 6 órától kezdve minden nap található a párt vezetősége.

Választási határnapok:

Október 28. Arad, Pócska, Jósászhely, M.-Radna, Kisjenő, Világos, Borostény, Új-Szent-Anna, Szeged, Temesvár, Oroxyfalva, Budapest, Pestvármegye, Győr város, Győrmege, Tótszegye, Tolnamegye, Komárom, Komárommege, Vasmege, Bácsvármegye, Debreczen, Pozsonyváros, Pápa, Baranyamegye, Somogymege, Nyiregyháza, Nagyvárád, Hevesvármegye, Szamosújvár, Torontálvármegye, Pécs, Sopronváros, Hódmező-Vásárhely város.
Október 29. Veszprémmegye, Eger, Szatmármegye.
Október 30. Szabolcsvármegye.
Október 31. Nagybecskerek, Békésmegye.

Az ellenzék közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Az aradi függetlenségi és 48-as párt közgyűlést hívott össze tegnap délután 3 órára az iparosház nagytermébe, m é r e k e l t részvétellel. A gyűlést jó három negyed órával később nyithatták meg a kitűzött időnél. — Müller Károly helyébe Keresztes Gyulát választották meg pártelnöknek s a képviselőjelölés dolgában azt határozták, hogy még — nem határoznak semmit. Egyebekben az elnökségnek és a végrehajtó bizottságnak kötelességévé tették, hogy a lehető legrövidebb idő alatt állítsanak jelöltet az ellenzéknek. Részletes tudósításunk az ülés menetéről itt következik:

Barabás Béla nyitja meg az ülést s üdvözlöli a jelenvoltakat, mint a „szent függetlenség” harcosait, a kiket a meggyőződés lelkesít. Nagy hangon beszél aztán az ismert ellenzéki frázisokról s a függetlenségi párti polgárok köteleimről a képviselőválasztással szemben. Első teendő a pártelnök megválasztása. Részéről Keresztes Gyula dr.-t ajánlja, a kit egyhangulag megválasztanak.

Keresztes Gyula megköszöni a bizalmat és átveszi a közgyűlés vezetését. „Szent meggyőződése,” hogy a függetlenségi és 48-as lobogót diadalra fogják vinni.

Aelnököknek Bemetey Fülöp Károlyt, Nikolics Pétert, Vizer Lajost, Pless Mór, Schwartz Jenő dr.-t, Novotny Lajost és Huzó Istvánt választották meg, azután jegyzőket, titkárt, pénztárost, ellenőroket s kerületi elnököket választottak, végül megalakították a szűkebb körű és tágabb körű végrehajtó bizottságot.

Következett végül a harmadik és utolsó tárgy: a képviselőválasztással kapcsolatos intézkedések megtétele. Keresztes Gyula indítványára, tekintettel arra, hogy az elnökség s a végrehajtó bizottság most alakult meg, ezt bizza meg a közgyűlés, hogy a lehető legrövidebb idő alatt intézkedjék a képviselőjelölés felől.

A közgyűlés ezzel 4 órakor befejeződött.

Nagyvárád. A nagyváradi szabadelvűpártiak ama régi vágya, hogy Tiszán Kálmánt egyhangulag válasszák meg, ezuttal nem fog teljesülni, mert a függetlenségi és 48-as párt ezuttal is ellenjelöltet állit. Az értekezleten először arról volt szó, hogy Barabás Bélát állítják szembe Tiszával, de azután abban állapodtak meg, hogy dr. V. Ssabó Béla nagyváradi lakost kiáltják ki jelöltnek, ha mindjárt a bukás biztos tudatában is.

Makó. A megyei központi választmány e hó 27-én ülést tart a vármegye székhelyének kis termében. A központi választmány. Nagylekra Major Miklós árvaszéki ülnököt fogja kiküldeni választási elnöknek.

Lovrin. Nagyszámú küldöttség tisztelgett tegnap zombori Rónay János kis-zombori földbirtokosnál, felajánlván neki a szabadelvűpárti jelöltséget. A kerület minden községéből nagy számú választó közönség jelenlétében Wollmann Ferencz perjamosi községi jegyző tolmácsolta hangulatos beszédben a lovrini választó-kerület szabadelvű választóinak óhaját, mire a jelölt szívélyes válaszában kijelentette, hogy a jelöltséget örömmel fogadja el. A választók ezután bankettre gyűltek össze a kis-zombori nagyvendéglőben, hol

számtalan tószat hangzott el, mindmegannyi a kiválóan szeretett és népszerű jelölt egészségére és győzelmére. A mint a már eddig megindult választási mozgalmakból kitűnik, Rónay János győzelme több a bizonyosnál.

Zichy Nándor barátai

Arad, október 16.

Bámulatos az a hajlékonyság, mely az ellenzék vezetői változtatásában jellemzi. Maga a fővezér, Ugron Gábor az egyik napon összecsofolja a néppártot, a másik napon összepozozza. Ujvidéken paktál a szerbekkel, de azért lapjában szidja a kormányt, hogy eladja az országot a nemzetiségeknek.

Apponyi gróf nemzeti ideálokrol s eng és közben szorongatja azoknak a „jó barátoknak” a kezét, kiknek „rokonszenvét nem hajlandó feláldozni”. Ezek a jóbarátok pedig ott vannak a néppárton, melynek vezérést a változatosság kedvéért csak Ugron lapja: a „Magyarország” nagy csapásnak mond Magyarországon.

Ez a lap közölt egy beszélgetésbányai levelet, melyből igen megdöbbenően tűnik ki Zichy Nándor gróf hazaárulásnak egyebnek nem mondható működésének veszedelmessége. Ez a lap, mely most is úgy könnyít a lelkiismeretén, hogy a pártja által oly szeretettel növelt néppárti veszedelem okait a kormány nyakába varrja — kénytelen beismerni, hogy a haroz, mely a tótság között nagyobbára a kormánypárt és a néppárt között folyik, „a magyarság harosa a panszlavizmusal, mely sajnos ma már szinte ellenállhatlanul dominálja az iskolázatlan félművelt népet.”

Tehát a kormány pártja szolgálja a magyarság ügyét. Mi következik ebből a tisztességes hazafiasság logikája szerint.

As Ugron-Apponyi felfogás szerint, hogy ezt a magyarságot küzdő felet gyöngíteni kell a gyanúsítás, a rágalmozás, a fanatikus lázítás minden fegyverével. Mer hiszen megmondta Ugron litografált körlevelében, hogy „imádság számban megy minden küzdelem e kormány ellen.”

Ha azután a felizgatott nép Zichyék fanatikus tanaitól megvakitva a panszlav agitátorok kedve szerint cselekszik, a kételkedő ellenzék hazafiassága ismét megkönnyebbül, mert a Bánffy-kormányt szidni, gyalázni ok van.

A levél, mely minden jóérezésű emberben felkelti a felháborodást, nemcsak Zichy Nándor gróf, de a lelkiismeretlen ellenzék összes frázisgyártói ellen így szól:

Egész Zólyom vármegyét valamint a szomszédos területeket is rettegesben tartják a néppárt fanatikus papjai, a kik előtt Zichy Nándor gróf és pártja csak arra való, hogy államellenes panszlav törakvéseiket annál jobban érvényre tudják juttatni.

„Mond meg, kik a barátaid és én megmondom, hogy ki vagy?”

Be fogom tehát mutatni Zichy Nándor gróf aranygyapjas vitéz ur zólyom megyei barátait nem mind, mert az sok lenne egyszerre, hadd tudja meg az ország, hogy kicsoda is tula, donképen az a Zichy Nándor.

Zichy Nándor grófnak leghivebb barátja ezen a vidéken Martinosek József lopéri és a lehetai plébános. Martinosek az egész megyében mint ultra-panszlav, mint „moszkovita” ismeretes, azaz olyan panszlav, a kinek Moszkvában székel a császársja is, meg a pápája is. Ezzel a foglalkozással összefért az, hogy Martinosek József rendezze a garam-szentmiklósi néppárt gyűlést, a melyen Zichy Nándor gróf éppen az ő jobbja, a haza egyik legnagyobb ellenségével karontogva jelent meg.

Ugyanezen a gyűlésen jelen voltak Luczy Ignác helessi káplán, Kaoska József ó-hegyi káplán, Selesky G. szentmiklósi káplán, mindmegannyi fanatikus moszkovita és néppárti apóstol, a kik a magyar nevet

ki nem ejtik, akik, ha valaki magyarul köszön, a köszönést nem viszonzozzák. Ezek a Zichy Nándor gróf barátai, a kik éppen ezzel a barátsággal igyekeznek leleplezni hazafiatlanságukat.

Kitudódott pl. hogy Martinosek József néppárti apostol, a kinek egyik elve pl. ez: **Micsoda Magyarország? Debrecezen meg néhány vármegye?** levélben írta meg egy ügyből kitolyólag Rimély püspöknek, hogy:

— Ego sum panszlav! (En pánszláv vagyok.)

Martinosek urról akkor a helyi lapok ki is írták, hogy hazaáruló pánszláv, mire felkereste őt, mint az a-lehotai iskolaszék elnökét a m. kir. tanfelügyelő és felhívta, hogy igazolja magát. Martinosek József neki vörösödve így szólt:

— Nos hát igenis, én pánszláv vagyok és senkinek sincs jogában az én elveim tisztességében kételkedni mindaddig, amíg olyan urak, mint Zichy Nándor gróf és Molnár apátvelem tartanak és leveleznek.

Ezzel dühösen az íróasztalra csapva, kivett annak fiókjából egy osumó gondosan őrzött levelet. Ezek a Zichy Nándor levelei voltak, melyeket a legveszedelmesebb pánszláv agitátorhoz intézett.

Ezek a Zichy Nándor gróf itteni barátai, a kik most itt néppárti gyékényen árulják a hazát.

De hogy tudósításaimnak hitelességét okmányilag is bizonyítsam, becsatolom egy től levél hiteles másolatát, melyet M a c s u r e k József megbízásából barátja és elvtársa, M o y s László, ugyancsak pánszláv és néppárti pap sógorához, M o l e s á n István alsó-lehotai tanítóhoz intézett, a ki iskolájában a magyar nyelvet oly sikerrel és oly intenzíven tanította, hogy ezért (mint igaz magyar érzelme ember köztiszteltnek örvendett a megyei intelligencia előtt.

A levél érdekesebb passzusai ezek: Isten tótoknak teremtett minket. Ha nem akarta volna, hogy a tótok létezzenek, nem teremtette volna azokat oly nagy számu, milliókra menő nemzettel. Mert lehetetlen azt gondolni, hogy az isten csak azért teremtette volna ezt az egész nemzettel, hogy az csak robotoljon a hogy mások szópják annak éltető erejét. Hogyha mi tótok csak a végből volnánk a világra teremtve, hogy belőlünk más nemzettek (pl. a magyarok) szellemileg és nemzetiesség szerint éljenek, akkor mi az egész alkotásban kivételünk vagyunk. Isten miüket 1-ór a maga számára, 2-ór magunkért és 3-ór más emberekért, a kikkel együtt kell élnünk, teremtett. Ez a keresztények tana! Es olyan igazság, a melyet semmiféle „államessme” vagy „houfogalás”, sem pedig emberi törvény nem képes megdönteni. Mindazok, akik a tótokat nemzetiségüktől elidegenítik és arra törekcszenek, hogy a tótok magyarokká legyenek, azok Krisztus tanának bitortói és káromói.

Te is tót származásu vagy, hanem elpártoltál és átíptél a magyarokhoz. Mintán szakadár lettél nemzedekkel szemben, átíptél más nemzethez; s minthogy a volt nemzedék népét s annak reád bízott gyermekeit (véleményem szerint isten előtt nem kedves) példád követésére buszítottad, most ezek a te régiebb nemzetársaid főlébredtek álmukból s téged, mint reájuk nézve káros embert (jól érted meg: nemzeti életükre nézve veszélyes embert) el akarnak távolítani körükből.

Ha saoldos vagy, azaz olyan ember, a ki nem meggyőződésből, hanem pénzért üldösi nemzetét, akkor mindenesetre bűnös vagy. De én tudom azt, hogy te ártatlan vagy! Mint ifjut bevitték az idegen nemzet iskolájába és ott, a mikor még minden önismereted hiányzott megkezdtek lelked növést kaptafájukra husni. Tudodon kívül janicsárt csináltak belőled!

Most két ut van előtted, válassz! Vagy tégy bűnbánatot és térj vissza a nemzedékhez és akkor on elöljáróid és polgártársaid tárt karokkal fogadnak, avagy, hogy ha holtomiglan-holtodig állandóan elpártolt akarsz maradni, úgy véleim, hogy akkor erkölcsi és anyagi tekintetből jobb lesz rád nézve ha ott keresel magadnak működési helyet, a hova tartozol: a magyarok közt.

Hogyha tanító akarsz maradni Lehotán, alá kell rendelni magadat a nép akaratának, a mely téged fizet. Ez így volt a világ kezdetétől és így lesz a világ végeig. Ne birkózzál a plébánossal! Nem kívánok próféta lenni, de bizony

mondom neked, hogy elbukol a plébánossal való küzdelemmel és nehezen kapsz más állomást. S hogyha ez ügyben valami bűnös szándékd volna, az isten soha sem lesz segítségédre, mivel isten nem hagyja el az ő szolgáit — papját, — mikor az jót akar és igazságosan cselekszik. Esküszöm, hogy ez így történik. Mindenkor így bizonyult ez be a világ létezése óta: „én veletek vagyok a világ végeig!” Sokszor tapasztaltam ezt már magam is. Hunyószkodjál meg s tégy bűnbánatot! Ha másoktól cselekszel — megbánod, de azt hiszem, akkor már későn lesz. Minden tekintetben rendeld alá magadat az isteni akaratnak s cselekedjél a szerint! A plébános urat értesítetem a levelem tartalmáról s arra kértem, hogy adjon gondolkosási időt. Egy hét múlva értesíts engem elhatározásodról. Arra is kértem a plébános urat, hogy legyen irgalmas veletek. Ezen a helyen meg kell jegyeznem a plébános ur azon ígértét, hogy, ha mint tanító az ő akaratá szerint — katolikus tót szellemben — működnél, 100 frt fizetés emelést eszközölné a községtől számodra. Add óh Isten, hogy szavaim közliklára ne essenek! Világosítsa föl Isten.

Igy ír M o y s László a plébános nevében, a kiről a levél végén szó van. Ez a plébános, a ki nem ártalt 100 frt fizetésfelemlést ígérni egy szegény magyar tanítónak az esetben, ha jót szellemben neveli a reá bízott ifjuságot: Martinosek József, Zichy Nándor gróf testi lelki jó barátja.

S Zichy Nándorral rokonlelkek azok, akiknek a barátságát Apponyi nem hajlandó feláldozni, mint Ipolyságon mondotta.

De azért az ő pártja a „nemzeti párt”, ugye jó magyarom, a tótsággal küzdő kormánypárt a hazaáruló?!

IDÓJÁRÁS.

Légyvadás: reggel 7 órakor 767.4 milliméter. délután 2 órakor 766.6 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 15.1, délután 2 órakor C° + 19.9. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 5, délután 2 órakor DK. 4. Felhőzet: reggel borult, osepég délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDÓJÓVÁLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 17. —

Boros. — Helyenként csapadék. — Enyhe.

HIREK.

Arad, október 17.

Vonatok indulása		Vonatok érkezése	
ARADRÓL:		ARADRA:	
Budapestre gyv. reg.	8.18	Budapestről svv. reg.	8.05
svv. de.	11.20	svv. du.	8.56
tv. du.	8.56	gyv. este	6.52
svv. este	9.35	Csabáról (péntek) reg.	7.—
Csabára (péntek) de.	12.—	Szolnokról tv. reg.	9.10
Szolnokra vv. reg.	5.10	svv. este	8.47
Tóváros svv. reg.	6.30	Tóvárosról vv. reg.	6.54
svv. du.	4.30	gyv. reg.	8.08
gyv. este	7.02	tv. de.	10.50
Seborsinra vv. du.	2.20	svv. este	8.55
Temesvárra svv. reg.	6.30	Radnáról tv. du.	8.12
svv. de.	11.25	Temesvárról vv. de.	10.48
vv. du.	5.—	svv. du.	8.44
Szegedre svv. reg.	4.45	svv. este	10.55
svv. de.	3.46	Szegedről svv. de.	8.45
vv. du.	4.10	svv. este	6.42
N.-Halmágyra svv. reg.	6.35	svv. éjjel	10.28
vv. de.	11.55	N.-Halmágyról svv. de.	8.08
svv. du.	4.50	svv. de.	11.05
M.-Hegyesre vv. du.	2.20	svv. este	6.34
		M.-Hegyesről vv. du.	12.50

Október 17. Szombat. Róm. kath. naptár: Hedvig. — Protestáns naptár: Hedvig. — Izraelita naptár: Sabbat Leleha. — Görög-keleti naptár (október 5.): Charitin. — A nap két 6 óra 24 perczkor, nyugszik 5 óra 7 perczkor. A hold két 8 óra 51 perczkor, nyugszik 3 óra 15 perczkor.

Október 17. Az aradvidéki tanítóegyesület évi közgyűlése Borosjenőn. — Az első aradi gyártelep részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A waggonyári munkások dalkörének bálja (Vároaligeti vendéglő.)

Október 25. Az aradi korecsolyás-egyesület évi rendezés közgyűlése délelőtt 11 órakor a kaszinóban.

Szabadságharozó emléktárgyak országos mazzema (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Költőes-énekvár nyitva van szordán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Hieronymyi Aradon.

— Saját tudósítástól. —

Az önzetlen lelkesedés vonzotta őt Aradhoz, midőn a felajánlott mandátumot „bűszkeséggel” elfogadta, az önzetlen lelkesedés fogadta őt, midőn belépett a város falai közé.

S ez nem is lehetett máskép. Egy eszme, egy szél fűzi össze az ő személyét, munkásságát s Arad város szabadelvű polgárságát és hazafiságát: a liberális eszmék diadalra juttatása.

A szabadelvű tábor az ő kezébe adta a zászlót, vezesse diadalra. S a vezér nemes ambícióval, telve munkakedvvel, magasra törő eszméssel fennem lobogtatja azt, hiszen ő mondá: „attól eltérni számomra lehetetlenség!”

Az esti gyorsvonatra volt jelezve Hieronymyi Károly érkezése s a Perron már jóval fél hét előtt egészen megtelt a szabadelvű párt tagjaival s a nagyszámu közönséggel.

A szürkület beálltával megeredt az eső s habár ez nem egy embert visszatartott a fogadtatástól, mégis igen nagy volt azoknak száma, kik izgatottan várták a gyorsvonat érkezését.

Az érkezési idő előtt pár perczrel a fogadó küldöttség állást foglalt az indóház kijáratára előtt közösen a szónokkal, Körülötte a párttagok, a nagy közönség.

A megjelentek sorából a következők neveit sikerült egybegyűjteni:

Szathmáry Gyula királyi tanácsos, alispán, Bohus István báró, Varjassy József, Varjassy Lajos, Lendvai Sándor, Tedeschi Viktor, Krausz József, Niedermayer Tómiás, Steinhardt Mór dr. Tolnai János dr., Hász Sándor dr., Halmay Andor, Boros Vida, Jóbb Gusztáv, Neuman Adolf, Neuman Dániel, Révész Mór, Szarka Sándor dr., Szalay Béla dr., Szalay Károly dr., Parecz Béla, Avarffy Ferencz, Nesnera Aladár, Záray Ödön, Haszlinger Ferencz, Szathmáry János, Lusztig Armin, Lukácsy Lajos, Kohn S. N., Virág Lajos, Leviczky Tibor, Szathmáry Béla dr., Domány József, Tenner József, Szél Ernő, Walfisch Armin, Leopold Zsigmond, Földes Soma, Rácz Károly, Plesch Hermann, Zikó János, Simonfy Aladár, Ottenberg Tivadar, Sugár Béla stb. és azon küldöttségi tagok, kik a képviselőjelölt társaságában jöttek.

Fokozatosan lelkesült hangulat ömlött át a várakozók sorain, amint az érkezésnek perczek közelgett. Hieronymiról, megnyerő, kedves egyéniségéről, munkásságáról, készségéről, melylyel a mandátumot elfogadta, folyt minden csoportban a társalgás, mig nem a beérkező vonat fűtve elfojtotta a szót.

Pont 6 óra 55 perczkor robogott be a gyorsvonat, melynek egyik első osztályu szakaszából csakhamar kilépett Hieronymi Károly Vég h Aurél kir. tanácsos pártelnök társaságában.

Dörgő éljenzés sugott fel a jól ismert, barátságos arczu ünnepeit képviselőjelölt alakjának láttára, mely szünni nem akaró üdvözléssé tömörült, amint Hieronymi Károly Lendvay Sándor kalauzálása mellett a fogadó küldöttséghez lépett.

A küldöttség kalaplevéve fogadta Hieronymit, ki a szónok előtt foglalt állást.

Az éljenzés csillapultával Niedermayer Tóbiás polgári iskolai igazgató a következő lendületes, emelkedett szellemű beszédet mondotta el, messze hallható, érezes hangon:

Kegyelmes Uram! Szeretett képviselő-jelöltünk!

Az aradvárosi szabadelvű párt nevében a legmélyebb tisztelettel van szerencsénk Nagyméltóságodat üdvözölni akkor, a mikor mint pártunk nagyérdemű jelöltje, Aradváros területére lép.

Sietünk ez alkalommal kijelenteni azt, hogy kiválóan szerencséseknek érezzük magunkat azért, hogy a mi bizalmunkat Nagyméltóságod a jelöltség elfogadásával méltóztatott viszonzni. (Lelkes éljenzés.)

E feletti örömeinknek kifejezést adunk mindenkor, kifejezést adunk most is, mert Nagyméltóságodnak kiváló egyénisége, politikai multja, politikai magatartása legtökéletesebb biztosítékunk arra, hogy mindenkor hathatós támasza leend annak a pártnak, annak a kormánynak, a mely komoly munkásságával az országot, a nemzetnek jólétét észélntudatosan mozdítja elő. (Eljenzés.)

Ez a benső tudat fog bennünket lelkesíteni az előttünk álló küzdelemre, lelkesíteni a küzdelemben a kitartásra és a kitartás által a győzelemre. Ebben az erős meggyőződésben önérettel lobogtatjuk immár kibontott zászlónkat, melyet mindannyiunknak az a büszke jelszava ékesít: Eljen Hieronymi Károly képviselőnk! (Harsány éljenzés.)

Isten hozta Nagyméltóságodat körünkbe! Üdvözöljük szívünk mélyéből s kívánjuk azt, hogy ez alkalommal is oly jól érezze magát Arad városában, mint a milyen feltétlen a mi bizodalunk, mint a milyen őssinte a mi tiszteletünk, mint a milyen igaz a mi szeretetünk Nagyméltóságodnak igen-igen nagyra becsült és érdemekben gazdag egyénisége iránt. (Lelkes éljenzés.)

Isten hozta! Győzzön a mi elvünk! Győzzön és sokáig éljen a mi képviselő-jelöltünk, Ó Nagyméltósága, Hieronymi Károly!

Szünni nem akaró éljenzés, kalaplobogtás fejezte be a szónok szavait, melyre Hieronymi Károly az éljenzés csillapulta után a következőleg válaszolt:

Tisztelt Uraim!

Fogadják igaz szívből áradó, legbensőbb köszönetemet azért, hogy oly szívesek voltak ily rokon szívvvel s ily nagy számmal üdvözölni.

Büszkeségemnek fogom mindenkor tartani, ha itt városunkban pártuk szabadelvű eszméit győzelemre én vihetem, mert megvagyok győződve, hogy e célt elérjük, hiszen úgy tudom, hogy Arad város polgárságának nagy része hű harciosa volt mindig a szabadelvű eszméknek, azon szabadelvű eszméknek, melyeknek köszöni Magyarország lételet, fennállását. (Eljenzés.)

Magyarország akkor volt boldog s képes a haladás ösvényén előre menni, mikor hű volt ez eszmékhez s szomorú napjai azok voltak, mikor a szabadelvű eszméket diadalra juttatni nem volt képes.

En bizom elvhitőségünkben, hogy e magasztos eszmék mellett rendíthetetlenül ki fognak tartani. Részemről legyenek meggyőződve, hogy ez eszmék életemmel vannak összeforrvva, azoktól eltérni számomra lehetetlenség. (Lelkes, hosszú éljenzés.) Bennem ez eszméknek mindenkor szilárd, — bár szerény — harciosa találják és kérem legyenek meggyőződve, hogy a lelkesedés, melylyel a fényes cél s szerény személyem iránt viseltetnek, engem a legmelegebb hála kötelez, s a legnagyobb örömmel buzdított idejönni, köztükben időzni, mert azon meggyőződés van bennem, hogy barátaim közzé jöttem. Köszönöm még egyszer a szíves üdvözlést!

Harsogó éljen sugott fel az utolsó szavaknál, mely kocsijáig kísérte Hieronymit. Ut-

közben kezét szorított a párt tagjaival s barátságos hangon szólította meg a közelállókat.

Azután Vég h Aurél kíséretében s a közönség folytonos éljenzése közt kocsiiraült.

Hieronymi képviselő-jelöltünk Vég h Aurél kir. tanácsos társaságában a fellobogóztott városon keresztül egyenesen a „Fehér Kereszt” szállóhoz hajtatott. A szálló előtt óriási embertömeg állott, a mely lelkesen és sütnet nélkül éljenzte az illusztris képviselő-jelöltet.

Sűrű embersorok közt ment fel az emeleten berendezett díszes lakásába. Itt Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester, a nagynevű jelölt régi barátja tisztelettel legelsőbb, azután pedig a szabadelvű párt vezéreibei.

Este fél 9 órakor a „Központi szálló” gyönyörűen berendezett és feldíszített nagy éttermében kedélyes vacsorán gyűltek össze Hieronymi tisztelői. Jelen voltak a képviselő-jelölt társaságában Fábian László főispán, Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester, Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispán, Vég h Aurél kir. tanácsos, Vássárhelyi Béla, Takácsy Sándor dr., Institoris Kálmán főjegyző, Márk Károly államvasuti üzletvezető, Hidegh Kálmán dr., Szentgyörgyi Lajos vasuti felügyelő, Krausz József pénzügyigazgató, Vajda István dr., Eles Armin, Boros Vida, Bing Vilmos, Varjassy József, Lukácsy Lajos, Avarffy Ferencz, Domány József, Hász Sándor, Fábian Lajos, Virágh Lajos, Tomka Emil, Neuman Adolf, Lendvai Sándor, Tolnai János dr., Tedeschi Viktor, Mittler Izidor, Szathmáry János, Kádas Antal, Sándor Ede Deutsch Bernát, Andrányi Károly, Neuman Dániel, Ottenberg Tivadar, Szilágyi Ede dr., Szentaghy Gyula, Jób Gusztáv, Rámoz Lajos, Halma Andor, Niedermayer Tóbiás, Fényes Dező, Mandl Vilmos dr., Wallfisch Armin, Losonczy adótárnok, Demkó Géza, Steinhardt Mór dr., Kilényi János, Kohn S. N., Záray Ödön, Leviczky Tibor, Weinberger Ferencz, Zikó János, Barb Efrém, Vincze Miklós, Kristyóry János, Avarffy Imre dr., Szarka Sándor dr., Vass Géza stb.

A társaság kedélyes hangulatban hosszú ideig együtt maradt. A kitűnő menü minden tekintetben kielégítette a társaságot.

— Hieronymi Károly ó nagyméltósága a holnapi délelőtt folyamán látogatásokat tesz, délben Dományi József nagykereskedőnek lesz vendége. Délután öt órától fél hétig látogatásokat fogad, majd a kaszinót keresi fel. Este a színházba megy, nyolcz óra után pedig Dobránszky vendéglőjében vacsorál. A párt tagjait kéri a párt végrehajtó bizottsága, hogy ezen társas vacsorán minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— Aradvármegye szabályrendeletel. A megyei közigazgatásban régen érzett hiányt van hivatva pótolni az a nagy munka, amely „Aradvármegye szabályrendeletel” czim alatt most van sajtó alatt az aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában s már legközelebb el is készül. Az újabb alkotmányos élet óta alkotott valamennyi vármegyei szabályrendelet benne lesz ebben a könyvben s ezen kívül igen sok, általános érdeklő megyehatósági rendelet is. Nagy hasznát fogja venni e nagy gondtal és kiváló

szakértelemmel készült gyűjteménynek az aradmegyei közigazgatás minden tényezője, de kivált a járási tisztviselők, kiknek kevésbé áll módjukban esetről-esetre a megye levéltárában szabályrendeletek után buvárkodni. Most azonban egy teljes gyűjteményben együtt lesz majd található valamennyi. A munka hatalmas anyagát Schveger Lajos főszámvevő gyűjtötte össze hangya szorgalommal és a töle megszokott alapossággal. — A revíziót maga Szathmáry Gyula a megye alispánja végezte s így elképzelhető, hogy a könyv egyike lesz az effajta gyűjtemények legsikerültebbjeinek.

— Bucsujárhely az ágyal erdőben. Az ágyai erdőben azon a szerencsétlen helyen, ahol a boldogtalan gyermek főherczeg, László halálra sebezte magát, már áll a kápolna, amelyet a főherczegi család a halot emlékére emeltetett. Most József főherczeg, tovább megy a gyászban és bucsujárhelyly akarja avatni a szerencsétlenség színhelyét. Már ki is jelöltek az erdőbe vezető uton tizenkét olyan állomást, a hol a nemzet életéből vett képeket fognak fölállítani. Tegnapelőtt József Agost főherczeg és August a főherczegné nézte meg a végzetes helyet és a nemrég felszentelt kápolnát. József Agost főherczeg megmutatta nejeének a szerencsétlenség színhelyét és a főherczegasszony, ki a szerencsétlenség óta most először látogatott el kedvenc tartózkodási helyére, Kis-Jenőre, mélyen megrendülve szemlélte meg azokat a helyeket, hol a boldogult főherczeg utoljára tartózkodott. A fenséges pár eddigi dispoziciók szerint vasárnapig marad ott. A gazdag vadállomány elegendő foglalkozást nyújt a főherczegi párnak. August a főherczegnő azonban csak délután kíséri férjét a vadászterületre; délelőtt nagyokat sétál.

— Kitűntetett altábornagy. Pokorny Herman ca. és kir. altábornagy, aki az aradi háziereznek is hadosztályparancsnoka s aki a Vaskapu ünnepélyes megnyitáskor a román király mellé volt rendelve szolgálattételre, abban a kitűntetésben részesült, hogy Károly király a koronarend nagykeresztjét adományozta neki. Ezenkívül a király meghívta az altábornagyot Sinai-jába. Pokorny jövő nyáron fog eleget tenni a kitűntető meghívásnak.

— A községek egységes törzskönyve. Ismeretesek azok a nehézségek, a melyek a magyarországi község és egyéb helynevek tekintetében fennálló rendezetlen állapotból, valamint a nevek helyes írására vonatkozó bizonytalanságból származnak s közigazgatásunk minden ágának hátrányára szolgálnak. Különösen káros hatással van az a körülmény, hogy több ezerre rug azon községek száma, a melyeknek nincs saját önálló nevük, hanem oly névvel bírnak, a mely egyuttal más községek megjelölésére is szolgál. A fennálló rendezetlen állapot megszüntetése ozéljából a belügyminiszter a magyarországi község és egyéb helynevek egységes, hiteles törzskönyvének létesítését vette tervbe s e végből a kereskedelemügyi, valamint a vallás- és közoktatásügyi miniszterekkel egyetértőleg az országos statisztikai hivataligazgatójának elnökele alatt véleményező szaktestületként állandó vegyes bizottságot alakított. A belügyminiszter azonkívül valamennyi vármegye törvényhatóságához körrendeletet intézett, a melyben azokat felszólítja, hogy ezt a vegyes bizottságot munkásságában támogassák. E végből elrendeli, hogy mindazon tájékoztató adatoknak, a melyek ugy a nevek helyesírásának megállapítása, valamint az új nevek és előnevek alkotása tekintetében utmutatással szolgálhatnak, közvetlenül az érdekelt községekből való begyűjtéséről s az országos statisztikai hivatal felszólításában megjelölendő határidőben kellő felülvizsgálat után, mely minden egyes községre vonatkozólag ugy az illetékes főszolgabíró, valamint a vármegye alispánja által és személyes felelősség terhe alatt teljesítendő, e hivatalhoz való beterjesztéséről gondoskodjanak.

— **Okmányhamiltó tanulók.** Két veszedelmes embert tartóztatott le tegnap a rendőrség Aradon épen akkor, mikor egy merész, gonosz tett véghezvitelén fáradoztak. Címőnyi János és Nikora Péter lupói tanulók a napokban Kecskemétre rándultak, hogy ottani főgymnázium IV. osztályából a vizsgát letegyék. Nem valami sok fáradságot szentelhettek azomban a studiumuknak, mert a vizsgán mindkettő elbukott. Ekkor egy furfangos tette szánták el magukat. Bejöttek Aradra, itt felkerestek egy graveurt, kinek azt a megbízást adták, hogy készítsen nekik egy pecsét nyomót a Kecskeméti főgymnázium pecsétjével. A leleményes diák emberek ilyenkép maguk szándékoztak kiállítani bizonyítványikat természetesen csupa jelessel. Csak hogy másképp történt. A graveur a megbízást elfogadta ugyan, de rögtön a rendőrséghez futott s jelentést tett a gyanús megbízásról. Egy nkos rendőr aztán tegnap elfogta őket. A bírósági bíró előtt bevallották tettüket egész töredelmesen. Attették ügyüket a vizsgáló bíróságához.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A földművelésügyi magyar kir. minister, az Arad vármegye területén alakult „Szodomosatornatarulat” alapszabályait jóváhagyta.

— **Eltemetett munkavezető.** A munkások vigyázatlansága soha sem okoz elég szerencsétlenséget arra, hogy őket lelkiismeretességre szoktassa. A vízvezetési munkálatok tekintetében is ugya a rendőrség, mint a vállalkozók a legnagyobb elővigyázatot gyakorolják s a szerencsétlenséget még így sem kerülhetik el. Tegnap a reggeli órákban Kohn Lajos 31 éves vízvezetési munkavezető a földmunkálatokat vizsgálta s az egyik gödörben épen mikor a ducolás szigorú betartását nézte, a gerendázat összedült s a feszített föld nagy erővel fellette összeomlott. — A munkások nyomában az eltemetett ember kiásásához fogtak, de az oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy eszméletlenül huzták ki a gödörből. Az első orvosi segélyt Ottvös Dániel nyújtotta, ki a sérültet a kórházba vitette.

— **A községi rendőrök egyenruhája.** Schäffer Henrik aradi szabó özég ajánlatot tett Szathmáry Gyula alispánnak, hogy a községi rendőrök ruhafelszerelését jutányos áron készíti s a megrendeléseket az illető községeknek portómentesen teljesíti. Az alispán most felhívta az összes járási szolgabírákat, hogy ezen ajánlatot járáruk közegeivel közödjék azzal, hogy a rendelők községek ebbeli jelentéseiket 8 nap alatt hozzá terjesszék be, mely rendeléseket összegyűjtve aztán hozzá nov. hó 10-ig terjesszék be.

— **Lezuhant munkások.** Komoly szerencsétlenség történt tegnap délben 12 órakor a Simay fürdőben, melynek négy áldozata van. A fürdőnek tetőzetét már napok óta javítják s a felmenetel czéljaira egyfa feljáró van alkalmazva. Tegnap délben a munkások nagy csomóban s rohanva futottak le rajta, miközben a gyenge alkotmány megingott, felborult s a rajta levő munkások a földre zuhantak. Négy 12—14 éves gyermek komoly sérüléseket szenvedett, ugymint: Hornis János a jobb lábán, Hess József a fején és szemén, Sachs Péter a száján, fején és karján és Mihucz Anna mind két lábán. A legsúlyosabb sebeket Sachs Péter szenvedte, kit eszméletlenül állapotban szállítottak a kórházba, míg a többieket a lakásukra vitték. A sebesülteket az első orvosi segélyben Tisch Mór dr. részesítette.

— **Arverés földekre.** Mikalaka községi iskola tulajdonába tartozó földek bérbeadása iránt ma árverést tart. Az árverés Bolyos József szolgabíró vezetése alatt fog megtartatni.

— **Harcz a lóvásáron.** A tegnapi ló-heti piac véres verekedésnek volt tanuja, mely később valóságos harczzá fejlődött. Argyelán Pál 42 éves csicséri földész összekapott valami atyafiával s longum et látum traktálták rokonszenveikkel egymás rokonságát, közben-közben természetesen nem feledkezve el az Istenről sem. A verekedésbe belevegyültek lassankint a többi csicsériek is s egyszerre csak két tábor állott szemben egymással, mely botokkal kereste az igazságot — egymás hátán. — A rendőrség közbelépése vetett csak véget a harcnak. Egy-két emiüket csak kapott mindegyik, de a legsúlyosabb vereséget Argyelán szenvedte, kinek koponyáját törték be az ellenfelek. Az első orvosi segélyben Ottvös Dániel dr. részesítette az áldozatot.

— **A nyalánság bűnhődése.** Barth Zsuzsanna aradi 14 éves cselédeány a tegnapi esteli órákban hazamenvén, kinyitotta a konyhaszekrény ajtaját s abban egy barna folyadékkal telt üveget fedezett fel, melyről azt hitte, hogy jóféle édes must. Meg is kóstolta nagy mohósággal, de alig hogy egyet nyelt, rémülve hajította el magától az üveget. Higitott s zoda volt az üvegben, melyet az edények tisztítására használtak. A maró folyadék felégette a leány ajkait, száját s bár keveset nyelt le belőle, heves rohamok fogták el. Szerencsére a rögtön megjelent Ottvös Dániel kerületi orvos még idejekorán ellenmérget adott be. A kórházban ápolják.

— **Kitörte a lábát.** Lukács György 76 éves napszámos a földjein dolgozott a Neumann gyár közelében; a kukoricza osuhéket szedte össze. Este mikor munkáját abban hagyta s haza felé sietett, az egyik átjárón elcsuszott s oly szerencsétlenül esett el, hogy ballábát eltörte. Arra járó munkás emberek szedték össze az őreget s a Neumann gyárba vitték, honnan telefon útján értesítették a rendőrséget. Az első segélyt Ottvös Dániel kerületi orvos nyújtotta a betegnek s aztán a kórházba szállítottatta.

— **Felrobbant lokomotív.** A Versec és Nagybecskerek közti vasut vonalon szerencsétlenség történt. A mikor a személyvonat Györgyháza vasuti állomás felé robogott, a lokomotív gőzkazánja hirtelen felrobbant s a hirtelen kitóduló gőz a gépészt a sinektől messzire elröpítve, borzasztóan eltorzította. A robbanás következtében több kocsi is megsérült, de az utasoknak semmi baja sem történt.

— **Sötét bűn.** Magyarád aradmegyei községben a csendőrség borzasztó bűnnek jött a nyomára. Mócz János magyarádi földműves házában ugyanis a minap megfojtva találták Borzó Persidát, Mócz 19 éves mostoha leányát és ujdonszülött csecsemőjét. A mindig jókedvű leány hirtelen halála a kis községben nagy megdöbbenést keltett s mindenki a mostohaapát Mócz Jánost vádolta a szörnyű tett elkövetésével. A hir addig tartotta magát, míg a csendőrséghez is eljutott mely a nyomozást megindítván, hajmeresztő dolgokat derített ki. Eszerint Mócz János felesége háta mögött bűnös szerelmi viszonyt folytatott mostoha leányával s hogy eltüntesse bűnének tanuit, megfojtotta bűntársnőjét és annak csecsemőjét. A gonosztevő embert a csendőrség letartoztatta.

— **Kutyamarás.** Romanov János 14 éves kárpitos tanonczot tegnap a Szt.-Pál-tér 7. szám alatt egy kutya megmarta. A fiu bal allászáján két jelentékeny sebet kapott. A sérült sebeit Ottvös Dániel dr. kötötte be. A kutyát állatorvosi megfigyeles alá helyezték.

— **Élet és halál.** A főorvosi hivatal statisztikai kimutatása szerint az elmúlt héten született Aradon összesen 30 egyén és pedig 12 fiú és 18 nő, arány 83.2 pro mille; meghalt ugyanezen idő alatt összesen 25 egyén: 19 fiú és 6 nő, arány 27.0 pro mille.

— **Köszönet.** Tannér Lajos ur az általa eladott csukordarabok jövedelmét, azaz 6 frtot, a népkonyháknak adományozta. E nagylelkűségeért fogadják hálás köszönetünket. Az aradi isr. jót. négyelet nevében Neumann Füst Mária elnök.

— **Rövid hírek.** Pancsován a roncsoló toroklob újból és ijesztő módon lépett fel az iskolákban, sőt a felnőttek között is. — Debreczenben Szabo Bálint 89-ik gyalogezredbeli ujonc a katonai élettől való félelmében felakasztotta magát. — Szegeden Valentin Mihály gösmalmi munkást egy kettésört gerenda súlyosan megsebesítette. — Óbecsén Szimonics Mihály földműves a feleségét czivódás közben földre tiporta, száját földdel megtömte, testét megsgaggatta, aztán elbujdosott. Az asszony, miután gyilkosát megneverte, meghalt.

HYMEN.

Mester József aradi kisbirtokos eljegyezte Brezán Rozália kisasszonyt, Brezán János m.-pécskai lakos leányát.

Evedik János aradi városi irodasegédtsízt jegyet váltott Barabás Jozefa kisasszonnyal, néhai Barabás János makói magánzó leányával.

GYÁSZROVAT.

† **Örv. Pollák Mórné** elhunytáról vettük részvételt az alábbi gyászlapot: Alulírottak ugya a saját, mint rokonaik nevében fájdalomtól megöört szívvel jelentik, hogy a szerető jó anya, anyós, nagyanya és rokon özv. Pollák Mórné szül. Kohn Rozália urnó 1896. évi október hó 15-én d. e. fél 10 órakor családjának szentelt drága élete 70. évében jobblétre szenderült. A feleltetlen boldogultnak földi maradványai október hó 16-án d. u. fél 2 órakor fognak Hunyady-utca 1. sz. házból a helybeli izr. sírkerében örök nyugalomra tétele. Aldás és béke drága hamvaira! Aradon, 1896. évi október hó 15-én. özv. Bleyer Cecília, nővére. Koch Mórné szül. Pollák Hermína, leánya. Koch Mór, veje. Sándor, Dani, Teréz, Janka, Manó, Károly, Zsiga, unokák. özv. Kohn Dávidné, sógornő.

TANÜGY.

Az Aradvidéki Tanítóegyesület közgyűlése.

Arad, október 16.

Holnap veszi kezdetét az Aradvidéki Tanítóegyesületnek ideai közgyűlése, mely Borosjenő falai között fog lefolyni. Itt adnak találkozt egymásnak Aradmegye tanítói, hogy közösen, egyesült erővel járuljanak azon magasztos ünnep fényének emeléséhez, mely hazánk ezredévi ünnepeinek sorozatához csatlakozik.

Ezen közgyűlés tehát, melynek sikerén két rendező bizottság s ugyszóiván az egész borosjenői intelligenzia hetek óta fáradozik, nem a népoktatásügy speciális viszonyainak, mint inkább az ezeréves Magyarország dicsőségének lesz szentelve. Nem — a multból ismert — harci fegyverek, összemérésének nem a telket fogva tartó neheztelések nyilvánulásának lesz szintere, hanem a hazafias érzelmek vértezetének, a tiszta honszerzetnek lángoló tüze fogja hozzá adni azon melegséget, mely betölti az elméket, szíveket egyaránt.

Nem a munka megünneplése, hanem az ünnep munkája nyer most kifejezést; s hazai kultúra, a magyar nemzet ezeréves dicsősége részesül a tanítószag és közönség hálájában.

A szeretet, a béke s egyetértés érényei társulnak a „Treuga Dei” elvéhez, a mely mindnyájunk lelkét áthatja, s melyből erőt, kitartást kívánunk meríteni a jövő munkához s azon czélunk eléréséhez, hogy hazánk nagygyá, hatalmassá legyen s az új ezerév alatt dicsősége tetőpontjára emelkedjék.

Voltak az egyesületnek nehéz, küzdelmes évei; voltak lehangoló, sajnálatos napjai: voltak viharos tanácskozásai, melyek ki-méletlenül megtépdesték nimbusát. De voltak dicsőségteljes évei is, fényes csatái, győzelmei s melyek a társuletek között az első helyet jelölték ki számára. S midőn a derűt napokat párhuzamba állítjuk a boros viharos napokkal, csak a történeti hűséget vázoljuk csupán azért, hogy okuljunk a mult tanúságaiból, s

levelezhetünk belőle a helyes és üdvös konzekvenziát.

S tesszük ezt azon reményben, hogy a vihar felkorbácsolta kullámok elsimulván, a félreértésekből származott nehezletek helyét ismét az egymás iránti tisztelet, egymás kölcsönös becülése, a kollegiális érzelmek foglalják el.

A nagy természetben előforduló viharok sok kárt okoznak ugyan — de csak egyeseknek — azonban általánosságban tisztító s termékenyítő hatással vannak. Analog a nagy természet eme kitöréseivel az emberiség küzdelme, melynek életében is számtalan erupció fordul elő s az gyakran elsodor egyeseket, de magát, az emberi társadalmat tönkre nem teszi, csak javítja s termékeny erővel látja el.

Nem szégyeljük s nem is kárhostatjuk mi a viharos multat, melyből sok tanúság vonható, de ép úgy nem óhajjuk, hogy a káros állapot állandó legyen. Egy jobb és szebb jövő képét varázsoljuk lelkünk elé azon erős hit és meggyőződéssel, hogy a lankadatlan munkában egyesülve, a biztatóhó jövőnek el kell következnie. Mert jönni kell, mert jönni fog egy jobb kór mely után buzgó imádság epedez — mindnyájunk ajakán!

Szeretjük hinni, hogy a borosjenői közgyűlésen nemcsak az elv- és kartársak, hanem az ügyet szolgáló barátok fognak megjelenni, kiknek érzelmeit nem a rekrimináció, nem az ádáz gyűlölet, nem egy legyőzött tábor keserősége fogja dominálni, hanem a béke apostolát megillető őszinte, nyugodt és komoly temperamentum, a tárgyilagos jó akarat és tiszta egyszerűség.

Ily érzelmek hatása alatt készülünk, a nagy napra, mely egyik legszebb tényét fogja megörökíteni az aradvidéki tanító-egyesület melyeknek 26 évi fennállásának ideje alatt tettét adott, s a melyek jó hírüvének fénye, dicsőséget és elismerést kölcsönöztek.

RÉBUSZ.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Proletárok, szimf.
Vasárnap: Délután: Goldstein Számi, bohózat. Este: A sárga csikó, népszimf.

A cziterás.

— Okt. 16. —

(Sz. I.) Ezzel a Csiky-Murai Konti operettel nem könnyű dolog harmadtól óráig mulatni a közönséget. A zene ugyan igen jó családokból származik és egészen kellemes, de a szöveg a második felvonástól a hol Murai vette át a Csiky örökét, csupa kanabokai viczből áll és azokba bizony hamar belelérad az ember.

As operet társaság dicséretére való, hogy a szép számu közönség nem nagyon érezte ezt a fáradtságot. Van valami ebben a még mindig össze nem szokott, sokszor zabolátlan kompániában, a mi a nézőtér hangulatot teremt. Az énekesnőkben, a komikusokban is van ebből a teremő hangulatból kár, hogy mindenikben van egy jó adag a rontó szellemből is, mely ezt a hangulatot a finomabb izlésűeknél megtépázza. — Különösen Nyárai nem tudja még mindig elhinni, hogy az aradi közönség izlése annyival magasabb jár, amennyivel külső építmény a mi színházunk a budapesti városligeti bódénál, ahol a nyáron vicsozelt. Amig csak színész volt, a Kukurillo karikatúrában, osztatlan jókedvvel mulattak rajta a karzattól lefelé, mihelytapsok mámorától megittasodva, lábainak, hangszálainak és a színpalak veszélyeztetésével bohóozt, egy-egy pompás ötletének hatását azonnal agyoncsapta. Ha nagyon soká lesz még nyers tehetség, meglehet, hogy a jóizlésű közönség (és Aradon ez van többségben) a tehetségében nem is akar majd hinni. Pedig a Nyárai tehetsége igazán megérne annyi lemondást, a mennyi az intelligens izlés kegyeiben maradhatna.

Az önmérsékletre lesz szüksége Bontai

Boriskának is, a ki Rozetta szerepében igen ajánlóan mutatkozott be az este. Csinos leány, ruganyos, jól perdülő lábaoskakkal (a mi Herzog Ferencz szerint nem utolsó kellék az operetnél) sokkal nagyobb hanggal, a mennyi okvetlenül kell az operettekben, biztossága a játékban kifejező az énekekben melyhez a kötépső regiszterben igen kellemes, jól csengő, gömbölyű hangja van, de — nagyon, igen nagyon akar tetszeni. Es ezért pihenés nélkül játszik a kezével, a lábával, a szemével és hamiskodik a szavával. Olyan nagyon kedves akar lenni a naivitásban, hogy szinte sem nem naiv, sem nem kedves. Szintén rabja annak a színpadi tévedésnek, hogy ezen a világon csak a naivság ér valamit. Pedig az őszinteség igazán becsesebb valami, kivált ha valakinek olyan szép tehetsége van, amelyet Bontai túlnagy igyekezetével sem tudott elrejtteni.

Inkei Gizella csinosan énekelt kis hangjával, Déri feledtette rogyadozó térdeit és bocsavát hangja ezüst csengésével és Lang Etel megmutatta, hogy egy ötlet, ha az mindjárt egy kalap mintában nyer is kifejezést, mulatságossá teheti a keveset érő szerepet is. Hunyadi a tavalyi jókedvével királykodott a jókedvű környezetben.

A női kar még mindig igen sserény. Sehoggy sem mer érvényesülni. Ugyan kérem karmester ur biztossa kicsikét! Hiszen már nem is olyan kicsikék, hogy annyira szerények legyenek a hangadásban.

Az előadás első felvonását Hieronymi Károly is végignézte a szintgyi biztosság páholyából Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester és Barabás Béla dr. társaságában.

Ma szombaton, október hó 17-én
és még 5 napig

Dobránszky Márton
sörcsarnokában

a híres pécsi 1289

Rácz Guszti
nemzeti zenekara

HANGVERSENYT
rendez.

SPORT.

+ Az aradi korcsolyázó egyesület választmánya a napokban ülést tartott, melyen az évi rendes közgyűlés határidejét f. hó 25-én d. e. 12 órára tűzte ki a kaszinó helyiségében. Erdekes tárgya volt az ülésnek a még ez évben foganatosítandó építkezések körüli intézkedés megbeszélése. A választmány egyelőre fölkerlte Daniél Dezső választmányi tagot, hogy a jövő évben építendő új csarnok vázlatát készítse el és a f. hó 19-én tartandó választmányi ülésen mutassa be. E tervhez képest határozzák el azután az új fűthető korcsolya-kötöző helyiség építését, ja mely a végleges épületnek egyik kiegészítő részét fogja képezni. Ez új helyisége a tó szívéig leeresztve magában foglalja a mostani nyitott oszlopcarnokot s a tó felett azon helyiséget, melyet ma a léposózet foglal el. Ugyanez alkalommal örvendetes tudomásul szolgál az a bejelentés, hogy az egyesületnek semmi féle kifizetetlen tartozása és számlája nincs, ellenben 2700 frt készpénzzel rendelkezik.

TÁVIRATOK.

Egy főherczeg alapítványa.

Budapest, október 16. (Saját tud. táv.)
Lajos Gyözö főherczeg az Erzsébet kórháznak ezer forintos alapítványt tett.

Bánffy br. diszpolgársága.

Budapest, október 16. (Saját tud. táv.)
Bánffy Dezső br. miniszterelnöknek Zágráb főpolgármestere ma nyújtotta át a diszpolgári, remek kivitelű oklevelet. Bánffy Zágráb közönségéhez megleghangu levelet intézett, melyben köszönetet mond a kitüntetésért.

Weisz-Ugron párbaj.

Budapest, október 16. (Saj. tud. táv.)
Weisz Bertold és Ugron Gábor között a Magyarországon megjelent nyílt levél miatt ma megtörtént a párbaj. A felek pisztolyban állapodtak meg, két-két golyó váltással, sebesülés nem történt. A felek a párbaj után nem békültek ki.

Hazajöttek meghalni.

Budapest, október 16. (Saj. tud. távirata)
Véres dráma történt ma reggel a csömöri uti „Aranyas” szállodában. Egy fiatal pár közös elhatározással véget vetett életének, mire a szálloda emberei hozzájuk férhettek már csak halva találhatták őket. A részletek ezek: Három nappal ezelőtt egy fiatal pár szállt a csömöri-uti „Aranyas” szállodába. A vendégkönybe a férfi Popovics Ede echenbachi születésű nagybecskereki illetőségű 21 éves közsörős segédnek, a nő pedig Moskovits Teréznek írta be magát Bécsből. A három nap alatt ritkán voltak otthon, tegnap azonban a rendesnél korábban jöttek haza. Ma reggel 8 óra tájban egyszerre több lövés zaja riasztotta föl a szállodabelieket. A lövés zaja az ő szobájukból hallatszott. A szálloda alkalmazottai rögtön oda siettek, de nem tudtak bemenni, mert az ajtó zárva volt. Fölkellett feszíteni az ajtót. Mikor beléptek, ott találták a fiatal párt a földön nagy vértócsában. Mind a kettőnek a halántékából patakzott a vér. Rögtön értesítették a rendőrséget, a honnan az ügyeletes tisztviselő és a rendőrorvosazonnal a szállodába ment. A rendőrorvos azonban mindkettőnél már csak a halált konstataálta. A férfi mellett ott volt a revolver, a melyből négy golyó hiányzott. Az orvos megállapította, hogy először a férfi lötte meg a nőt, azután magát. Még pedig több lövést tehetett egymásután maga ellen, mert halánték sebé rendkívül nagy volt. Az asztalon egy nyitott levél feküdt, a melyet a férfi irt németül. A levélben azt írja, hogy közös elhatározással haltak meg. A mit, Budapesten 8 nap alatt elmulattak, az megtakarított pénzüik volt ne gondoljon tehát senki sem rosszra. Azért jöttek Magyarországra, mert ide valók és itt akarnak meghalni, itt temessék el őket. Végül kéri a férfi a levélben, hogy haláláról értesítsék Bécsben XIV. kerület Völkerstrasse 40. sz. a lakó anyját Popovits Annát, a nő pedig azt, hogy rokonát Himmeibauej Károly hentesmestert, a ki szintén Bécsben a XV. kerületbe, Schönbrunner strasse 21. sz. a lakik. Hogy miért követték el tettüket, azt nem irták meg. Mindkettőjük holttestét bevitték a boncoló intézetbe.

Az elbocsátott dinamitos.

Boulogne október 16. (Saját tud. távirata.)
Tynaut tegnap szabadlára helyezték.

A sakkverseny.

Budapest, október 16. (Saját tud. táv.)
A sakkversenyben Pillsbury megverte Walbrotot, Tarrasch Janovszkyt, Albiu Markót, Maróczy Popielt.

A nyomor.

Budapest, október 16. (Saját tud. távirata.)
Blank Gyula abaujmegei születésű 29 éves nőtlén kovácssegéd tegnap este a fővá-

ros határában elmettszette a nyakát. Ugy vándorolt be a városba, míg összeesett és a mentők bevitték a Rókusba. Tettének oka: a nyomor.

Leégett község.

Mezőbánd, október 16. (Saj. tud. táv.) Aranyos-Torda megye e virágzó helysége majdnem teljesen a tűz martalékává lett. A megindított vizsgálat gyújtogatást állapított meg. Tettesek még ismeretlenek.

Egy főherceg konfliktusa.

Bécs, október 16. (Saj. tud. táv.) Károly István főherceg és Sternbeck közt kínos konfliktus merült fel. A főherceget ennek folytán ideiglenesen szabadságot látk.

A csár nászajándéka.

Trieszt, október 16. (Saj. tud. táv.) Az orosz csár Miléva montenegrói hercegnőnek egy millió rubel hozományt ad. A csári pár azonkívül nászajándékol két millió rubel értékű gyémántékszert ajándékozott.

Aradás Rómában.

Róma, október 16. (Saj. tud. táv.) Az eszések következtében a Tiber kiáradt. A Szent-Pál kapu környéke el van öntve. A város belső részei nem forognak veszélyben. Este az időjárás javult.

A csár Párisban.

Páris, október 16. (Saj. tud. táv.) A „Masin” jelenti, hogy a szocialista képviselők a karjok összeülése után interpellálni fogják a kormányt azért, mert az orosz csár látogatása alkalmával több embert előleges letartóztatásba helyezett.

Bordeaux, okt. 16. (Saj. tud. táv.) Raynal képviselő tegnap itt beszédet mondott, melyben kijelentette, hogy Franciaország, hála a francia-orosz szövetségnek, kijutott elszigetelt helyzetéből és a szolgaságból, melyben 1870 óta a porosz hegemonia következtében sanyol.

Földrengés.

Athén október 16. (Saj. tud. távirata.) Tegnap éjjel Gargalianiban és Peleponesz nyugati partjának nagyobb részén erős földrengést éretek, mely azonban károkat nem okozott.

Képviselőház és levelező.

Rio de Janeiro, október 16. (Saj. tud. táv.) A képviselőház fölkerlte Nurray elnököt, hogy a „Times” levelezőjét utasítsa ki.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

Saját tudósításként.

Arad, október 16.

Az irányzat úgy a külföldön, mint nálunk már buzamosabb idő óta igen szilárd, minek a abban rejlik, hogy az amerikai termék felelt meg a várakozásnak és így az import előre láthatólag sokkal csekélyebb lesz, mint az elmúlt évben, mi által a külföld úgy nálunk, mint Oroszországból lesz kénytelen szükségletének nagy részét fedezni.

Az árak a mi piacunkon is rohamosan emelkedtek és a csekély behozatalt ma nagyobb részt iparvállalataink magas árakon vásárolták meg.

Elkelt mintegy 700 mmáza buza 6 forint 50 krtól 6 forint 80 krig.

300 mmáza csöves tengeri 1 forint 50 krig.

R o z s — névleges jegyzés — 5 forint 50 krig.
Z a b — névleges jegyzés — 5 forint 70 krig.
A r p a — névleges jegyzés — 8 forint 60 krig.

Budapesti áru és értéktőzsde.

Gyenes Lajos özég jelentése.

Budapest, október 16.

G a b o n a ű z l e t: Buzát ma igen jól kínáltak a vételkedv szintén igen jó volt, Elkelt ca 70000 mm. buza 5-10 krral drágábban.

H a t á r i d ő ű z l e t: Amerikából igen szilárd árfolyamokat jelentettek mire nálunk is tetemes szilárdsággal indult az űzlet, de később tetemesen elgyengült a gyenge vásárlási kedvre.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price range. Items include Ószi buza, Tavasszi buza, Buza május-juniusra, etc.

E r t é k t ő z s d e: Külföldi általános szilárdság következtében nálunk is igen szilárd volt az űzlet.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztrák államvasut, etc.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi osarnok.

Október 16.

Hizott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (sulyban) — krig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 55-58 krig. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm sulyban) — krig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) — krig. (pár nként 400 kilogrammon felüli sulyban) — krig. Öreg közép (páronként 300-400 kilogramm sulyban) — krig. Közép (páronként 220-220 kilogramm sulyban) — krig. Könnyű (páronként 220 kilogramm terjedő sulyban) — krig. II. Magyar svedt: Nehéz (páronként 220 kilogramm terjedő sulyban) — krig. Sertés-létszám: 1896. évi október hó 13-án volt készlet 5770 darab, 1896. évi október hó 14-én felhajtott 344 darab, 1896. évi október hó 14-én elszállított 839 darab, 1896. évi október hó 15-én maradék készletben 5775 darab. — A hizott sertés űzletirányzata: Változatlan.

S z e z ű z l e t.

Október 16.

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 50 forint 50 krajczár, krosnyber 51 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter 1/2 beletérve 25 frt fogyasztási adót. Száritott moslék 5 frt 20 kr. métermássáknént.

Budapesti gabnatőzsde.

Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása.

Budapest, október 16. d. n. 5 óra.

Table with 2 columns: Item name and price range. Items include Buza bánási új, Buza tiszavidéki, Buza pestvidéki, etc.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. október 16.

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Magyar aranyjárdék 4%, Magyar koronajárdék 4%, Magyar arany 4 1/2%, etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Magyar földterhermentesítési kötvény, Magyar italmegváltási kötvény, Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény, etc.

Aradvárosi színház.

Bérlet 15. szám. Bérlet 15. szám.

Szombaton, 1896. évi október 17-én

A proletárok.

Számú 4 felvonásban. Irta: Csiky Károly.

SEMEMÉH YEK:

Table with 2 columns: Actor name and role. Actors include Szodervári, Bácsné, Bankó Béni, etc.

HELY Á R A K:

Table with 2 columns: Location and price. Locations include Nagypáholy, földszinten vagy első emeleten, Páholy, földszinten vagy első emeleten, etc.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NEVSORA.

Október 16.

Központi szálloda: Rutkay Kálmán hivatalnok, Arad. Schwarz Lajos kereskedő, Temesvár. Dr. Kovács László ügyvéd, Békés. Scheiber Endre hivatalnok, Budapest. Szarvas György államvasuti főfelügyelő, Budapest. Valerám József hivatalnok, Világos. Eichenwald Gyula kereskedő, Csajka. Oskaner Adolf mérnök, Versecz. Fűrési birtokos, Budapest. Stiffson Arthur kereskedő, Bécs.

Vass szálloda: Grünberger Károly kereskedő, Budapest. Báru Mandorfy Anna magánzórnő, Budapest. Konstantin György kereskedő, Budapest. Báru Mór kereskedő, Budapest. Gál Ernő kereskedő, Budapest. Hezner Arpad tisztartó, Somogyvár. Papp Dersó ügyvéd, Szege. Neigeborn Károly igazgató, Nagyszombat. Romekháry Sándor főhadnagy, Kassa. Klein H. kereskedő, Bécs. Liner Adolf kereskedő, Bécs. Stern Miksa kereskedő, Bécs. Klopstook József kereskedő, Brán.

Felölős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTÉR.*

S... A... Aradon.

Korábban használt czimen elment tegnap levél.

Bátorkodom a n. é. helybeli és vidéki közönség szives tudomására hozni, hogy új üzletemet folyó hó 25-én nyitom meg a Habereger-palotában Andrássytér 18. szám.

Egy csődtömeg

nagy választék női felöltőkben féláron alul. A n. é. közönség b. pártfogását kérve

kittűnő tisztelettel:

Institóris Antal,

jelenleg Szabadságtér a vértanuszobor mögött.

Egy képezdét végzett

német ajku

nevelő,

ki kezdőknek

francia- és zongora-oktatást

is adhat,

1450

gyermek mellé ajánlkozik,

magán vagy iskolai

társalkodónői állást

keres

szerey feltételek mellett.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Arad szab. kir. város tanácsától.

23329/1896. számhoz.

Hirdetmény.

Ezennel közhiré tétetik, hogy a nagyméltósági m. kir. honvédelmi miniszterium a 60672—XIV/1896. sz. alatti kelt rendeletével, tekintettel a legközelebb megejtendő képviselőválasztásokra, a közöhad-seregbeli és honvéd tartalékos legénység ellenőrzési szemléit, melyek a f. évi október hó 15-től november hó 6-ig bezárólag terjedő időben lettek volna megtartandók — az ország egész területén megszüntette.

Ennélfogva az aradi várban f. évi október hó 18—23-ig megtartandott ellenőrzési szemlén való megjelenésre felhívott tartalékos legénység, a f. évi ellenőrzési szemle alól fölmentetett.

Arad, 1896. október 14-én.

A városi tanács.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhiré tétetik, hogy a f. évi

Őszi országos vásár

október hó 30-án kezdődik s öt napon át, azaz 1896. évi október hó 30-tól 1896. november hó 3-ig bezárólag tartandó.

Aradon, 1896. évi november hó 8-án

A városi tanács.

22693/1896. s. z

Hirdetmény.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatokat érdeklő 1896. évre érvényesített általános jövedelmi pótdadó kivétési listástrom az 1883. évi XLIV. t. cz. 16. §-a értelmében a városi adóügyi osztály 1. sz. helyiségében azon célból tétetik ki folyó évi október hó 10-én kezdődő 8 napra, hogy azt ezen idő alatt az érdekeltek betekintve, esetleg kifogásaikat a kir. pénzügyigazgatóságnál előterjeszthessék.

Arad, 1896. évi október hó 6-án.

A városi tanács.

JÓ HÁZBÓL VALÓ FÉRŐ

előnyös üzleti feltételek mellett felvételnek az

„Aradi Nyomda Részvénytársaság”

könyvnyomdájában és könyvkötészetében.

Arad. szab. kir. város polgármesterétől.

1527/1896. pm.

Hirdetmény.

Közhiré teszem, hogy Arad sz. kir. város törvényhatósági utjainak építési, kezelési és fentartási kiadásairól, valamint az ezen kiadásokat fedező bevételekről 1897. és 1898. évekre terjedőleg általam összeállított a törvényhatósági közigazgatási bizottság által előkészítőleg tárgyalás megállapított költség előirányzat, a f. hó 12-től 26-ig 15 napra a városház tanács termében közszemlére kitétvén, jogában áll azt mindenkinek megtekinteni, ellene felszólalni s a felszólalást hozzám a f. hó 26-ig bezárólag írásban benyújtani.

Aradon, 1896. évi október hó 9-én

Salacz Gyula,

kir. tanácsos

polgármester.

4053/1896. tkvi sz.

1449

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhiré teszi, hogy Singer Gyula végrehajthatónak Winkler Vilmos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében Tesits Sándor által beadott utóajánlat folytán az 1896. évi június 10-én megtartott árverés hatályon kívül helyeztetik s az aradi 4100 tjkvben A+20. sor 1543/b hrsz. a. foglalt beltelkes házra 567 forint megállapított kikiáltási ár és feltételek mellett elrendelt árverés megtartására újabb határnapul 1896. évi november hó 3-ik napján d. u. 3 órakor a pertárban tüzetik ki s annak foganatossá-sával Kornay Károly bizatik meg.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. törvényzcikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsszolgáltatni.

Kelt Aradon, az aradi kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál 1896. július hó 1-én.

Vincze,

kir. tvazéki bír.

Magy. kir. államvasutak Üzletvezetősége Aradon.

21765/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

(Kavics, homok és terméskő biztosítása iránt.)

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége az alább táblázatban foglalt és 1897. évben szükséges homok, kavics és kő mennyiségek szállítását szándékosik biztosítani:

A biztosítandó szándékosik anyag

megnevezése	egység	mennyisége köbméterben
Építési homok	m ³	1500
Rostált kavics	"	20000
Darabot kavics	"	15000
Terméskő nagyobb drbokban	"	10000
Terméskő kisebb drbokban	"	2000

A táblázat magában foglalja az előrelátólag biztosítandó mennyiségeket, azonban a magyar királyi államvasutak arad üzletvezetősége jogában áll a fent kitüntetett mennyiségeket a végleges átengedés alkalmával 50 %-kal csökkenteni, avagy a szállítási év folyamán 50 %-kal felemelni.

A fenti anyagok ajánlattételéhez szükséges ajánlati úr apok pályázati feltételek az alább felsorolt hivataloknál és az összes kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők, míg az általános szállítási feltételek csakis készpénz fizetés mellett a magyar királyi államvasutak nyomtatványtáráról (Budapest Andrássy ut 73/75. szám) 25 krnyi áron szerezhetők meg.

Az ajánlatok a külföldi célra szerkesztet ajánlati úr'apon teendők.

A szállítás az anyagok szállítására nézve fennálló 129381/91. számú általános, valamint az aradi üzletvezetőség részéről egyidejűleg kiadott pályázati feltételek a aján eszközendő, mely feltételek a pályázati határ időig aluirt üzletvezetőség anyag és c. tár beszerzési osztályánál ingyen megszerezhetők, valamint a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségénél naponként és hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az 50 krajczáros magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok ezen alábbi külföldi címre:

Ajánlat kavics, homok és kő szállítására 21765/96. számhoz, 1896. évi november hó 3-ika déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak arad üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5 % ka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban 1896. évi november hó 2-ika déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztárána teendők, esetleg oda posta útján, küldendők be.

Aradon 1896. október hó 5-én.

Az üzletvezetőség.